

SÚSTAVNÉ VZDELÁVANIE FARMACEUTOV

v európskych krajinách

Sústavné vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov vyplýva z legislatívy väčšiny európskych krajín. Jeho základným cieľom je zabezpečiť priebežnú obnovu, dopĺňanie a upevňovanie poznatkov. Okrem toho ho môžeme označiť aj za profesionálnu zodpovednosť zdravotníckych pracovníkov.

Spôsob a organizácia sústavného vzdelávania sa však v jednotlivých krajinách líšia. Najväčší počet kreditov musia získať farmaceuti v Maďarsku, a to 250 za 5 ročné obdobie. Naopak, najmenší počet kreditov sa vyžaduje od farmaceutov v Portugalsku, a to 15 za 5 ročný vzdelávací cyklus. V Taliansku musia v rámci 3 ročného cyklu získať 150 kreditov všetky zdravotnícke profesie bez rozdielu. V Holandsku je namiesto kreditového systému zavedený tzv. hodinový systém, v Írsku je systém sústavného vzdelávania založený na modeli samoštúdia a reflexie praxe. Sústavné vzdelávanie farmaceutov nie je zavedené v Dánsku, na Malte je dobrovoľné. V nasledujúcom príspevku prinášame podrobný prehľad o podmienkach sústavného vzdelávania farmaceutov vo vybraných európskych krajinách.

Nemecko

Sústavné vzdelávanie je profesionálnou povinnosťou farmaceutov. Táto povinnosť je zahrnutá v kódexe každej lekárskej komory vo všetkých federálnych štátoch, ako aj v celom zákone o stavovských organizáciách. Všetky vyžadujú, aby si lekárnici obnovovali a rozširovali svoje vedomosti, čo je nevyhnutné pre výkon ich povolania a profesionálnu zodpovednosť. Jedným zo spôsobov splnenia si povinnosti sústavne sa vzdelávať, je certifikát vydaný hlavnou lekárskou komorou. Na to, aby farmaceut takýto certifikát získal, potrebuje dosiahnuť 150 kreditov počas 3 rokov. Jeden kredit pritom vo všeobecnosti zodpovedá 45 minútam vzdelávania sa. Počet kreditov za samoštúdium a tzv. individuálne tréningy je limitovaný na 10 za rok. To neplatí v prípade tréningov akreditovaných lekárskou komorou (obdoba autodidaktických testov na Slovensku), ktoré sú zavŕšené testom. V takomto prípade počet kreditov nie je limitovaný. Na ohodnotenie aktivít sústavného vzdelávania sa vyžaduje predchádzajúca akreditácia zo strany lekárskej komory. Získané kredity nie je možné prenášať do ďalšieho obdobia.

Chorvátsko

Farmaceuti musia v rámci sústavného vzdelávania získať 30 kreditov za 6 ročné obdobie. Za účasť na kongrese môže farmaceut získať max. 5 kreditov. Za farmakovigilanciu môže získať maximálne 6 kreditov. Za špecializáciu maximálne 6 kreditov. V Chorvátsku nie sú stanovené obmedzenia v počte kreditov pre konferencie a prednášky. Limit je stanovený iba pre e-learningové vzdelávanie, a to 6 kreditov za obdobie platnosti licencie. Za samoštúdium sa kredity nepridelujú

a kredity nie je možné prenášať do ďalšieho vzdelávacieho obdobia.

Holandsko

V Holandsku nie je zavedený tzv. kreditový systém, ale systém hodín v rámci sústavného vzdelávania. Aktuálne sa však od farmaceutov nevyžaduje žiadne sústavné vzdelávanie. Túto povinnosť plánuje holandská vláda zaviesť v blízkej budúcnosti. Bude zahŕňať 100 hodín za 5 ročné obdobie. Uznávajú sa dve špecializácie – z verejného lekárstva a nemocničného lekárstva. Pri oboch musí farmaceut počas 5 rokov absolvovať 200 hodín akreditovaných podujatí. V rámci vzdelávania farmaceutov existuje v Holandsku viacero možností. Najčastejšie ide o rôzne akreditované tréningy a e-learningové kurzy. Zaujímavé sú farmakoterapeutické stretnutia s lekármi, ktoré sa organizujú na miestnej úrovni. Medzi ďalšie možnosti patrí výučba a výskum.

Poľsko

Sústavné vzdelávanie farmaceutov upravuje vládne nariadenie. Prebieha v 5 ročných cykloch, v rámci ktorých musí far-

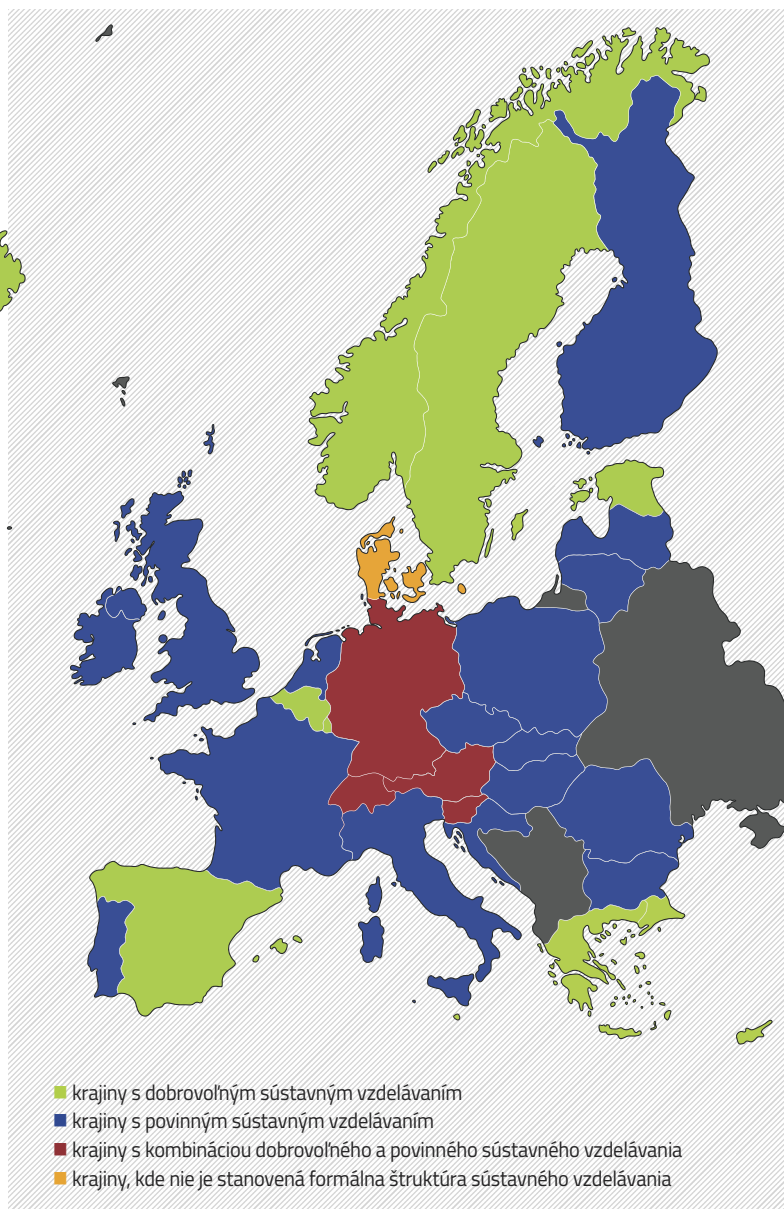
Krajina	Minimálny počet kreditov/hodín	Hodnotiaci cyklus
Slovensko	50 kreditov	5 rokov
Česká republika	90 bodov	3 roky
Nemecko	150 kreditov	3 roky
Chorvátsko	30 kreditov	6 rokov
Holandsko*	100 hodín	5 rokov
Poľsko	100 kreditov	5 rokov
Bulharsko	90 kreditov	3 roky
Estónsko	40 hodín	2 roky
Maďarsko	250 kreditov	5 rokov
Portugalsko	15 kreditov	5 rokov
Taliansko	150 kreditov	3 roky

Minimálny počet kreditov/hodín v rámci hodnotiaceho cyklu sústavného vzdelávania farmaceutov vo vybraných európskych krajinách

maceut získať 100 kreditov. Z nich najmenej 50 kreditov musí získať prostredníctvom kurzov, ktoré sú zakončené testom overujúcim vedomosti farmaceuta.

V rámci sústavného vzdelávania existuje viacero možností ako môžu farmaceuti získavať kredity, napríklad:

- ♦ Účast' na kurzoch, seminároch, cvičeniach (1 kredit za 1 absolvovanú hodinu, nie však viac ako 20 kreditov za celý kurz).
- ♦ Účast' na kurzoch poskytnutých prostredníctvom webinárov (1 kredit za každú hodinu kurzu, nie však viac ako 10 kreditov za celý kurz).
- ♦ Účast' na kurzoch v rámci špecializačného kurzu (1 kredit za každú hodinu kurzu, nie však viac ako 25 bodov za celý kurz).
- ♦ Získanie špecializácie, akademického titulu alebo titulu „profesor“ vo farmaceutických vedách (50 kreditov).
- ♦ Príprava a prezentácia na vedeckom alebo výskumnom fóre vedeckej spoločnosti, regionálnej lekárskej komore (5 kreditov za prípravu a prezentáciu príspevku s tým, že kredity sa počítajú za odovzdaný príspevok). Jednotlivé formy sústavného vzdelávania (spolu 19) sú zahrnuté v nariadení ministerstva zdravotníctva týkajúceho sa kontinuálneho vzdelávania farmaceutov. Do ďalšieho vzdelávacieho obdobia nie je možné preniesť žiadne kredity. Dĺžku vzdelávacieho cyklu však môže príslušná regionálna lekárska komora predĺžiť na základe odôvodnenej žiadosti. Za samoštúdium, napr. za individuálne predplatné vedeckého časopisu z oblasti medicínskych odborov (konkrétne tituly sú uvedené v zákone), je možné získať 5 kreditov za časopis, nie však viac ako 10 kreditov za vzdelávacie obdobie.

Sústavné vzdelávanie farmaceutov v európskych krajinách (zdroj: PGEU)

Bulharsko

Farmaceuti majú povinnosť získať 90 kreditov za 3 roky (alebo 30 kreditov za rok).

Získavanie kreditov je rozdelené do rôznych modulov:

- ♦ Kategória A: účast' na kongresoch, seminároch a kurzoch (1 kredit za 45 minút vzdelávacieho podujatia, maximálne však 20 kreditov za deň v rámci účasti na vzdelávacom podujatí).
- ♦ Kategória B: publikovanie vedeckých príspevkov a posterov (5 kreditov za príspevok alebo poster a 7 kreditov za publikovanie príspevku vo vedeckom časopise s impakt faktorom).
- ♦ Kategória C: ďalšie vzdelávanie (kvalifikácia), napr. získanie druhého titulu (60 kreditov), post-graduálna špecializácia (60 kreditov) alebo získanie titulu „PhD.“ (80 kreditov) – kredity sa udeľujú po ukončení štúdia, distribuujú sa však počas celého vzdelávacieho obdobia.
- ♦ Kategória D: výchova študentov počas praxe (10 kreditov za študenta, nie však viac ako 30 kreditov za rok).
- ♦ Kategória E: samoštúdium – predplatné vedeckých časopisov, odborných publikácií alebo využívanie e-learningových platforiem (počet kreditov závisí na obsahu).

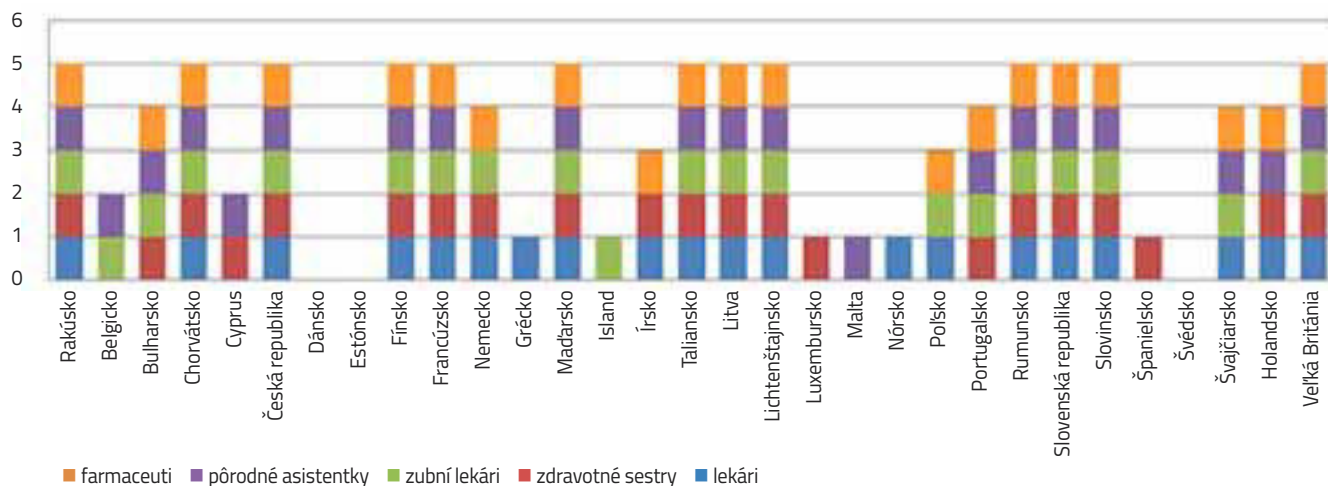
Získané kredity nie je možné prenášať do ďalšieho obdobia. Od začiatku júla 2017 Bulharská lekárska komora implementovala modernú dištančnú vzdelávaciu platformu, ktorá pomáha farmaceutom v rámci sústavného vzdelávania.

Estónsko

Rozvoj kompetencií farmaceutov a farmaceutických laborantov v Estónsku vyžaduje získať 40 akademických hodín počas 2 rokov. Tento systém zahŕňa účast' na kurzoch, seminároch, konferenciách a iných podujatiach organizovaných stavovskou organizáciou alebo univerzitou. Súčasťou sú aj doplnkové vzdelávacie kurzy. Základom pre získanie kreditov je akademická hodina. Získané kredity nie je možné presúvať do ďalšieho vzdelávacieho cyklu, ani získať kredity za samoštúdium.

Maďarsko

V Maďarsku je stanovený 5 ročný vzdelávací cyklus, v rámci ktorého musí farmaceut získať 250 kreditov. Z toho 100 kreditov získava za výkon činnosti farmaceuta (20 kreditov za rok). Zvyšných 150 kreditov je rozdelených na dve časti. 50 kreditov je farmaceut povinný získať účastou na 2 alebo 3 dňovom kurze, ktorý je financovaný ministerstvom zdravotníctva a organizovaný univerzitami. Zvyšných 100

Zdravotnícke povolania, ktoré majú povinnosť sústavne sa vzdelávať

(zdroj: PGEU)

kreditov sa môže získať na podujatiach, ktoré sú akreditované pre farmaceutov. Do ďalšieho vzdelávacieho obdobia je možné preniesť 50 kreditov. To sa však týka iba tých kreditov, ktoré boli získané v poslednom 5 ročnom cykle. Farmaceuti môžu získať kredity aj za online kurzy (max. 20 kreditov za rok) alebo osvojovaním si nových zručností (5 kreditov, ak ide o kurz kratší ako 1 týždeň a 10 kreditov ak je dlhší ako 1 týždeň).

Írsko

Sústavné vzdelávanie farmaceutov je povinné od roku 2007. Súčasné povinnosti pre farmaceutov upravujú pravidlá z roku 2015. Na vyžiadanie musia farmaceuti Írskemu lekárníckemu inštitútu dokladovať sústavne vzdelávanie. Systém sústavného vzdelávania je založený na modeli samoštúdia a reflexie praxe vo všetkých oblastiach. Nie je založený na tradičnom bodovom systéme alebo zbieraní hodín. Predstavuje viac flexibilný prístup k vzdelávaniu a rozlišuje široké možnosti vzdelávacích aktivít – od formálneho vzdelávania až po učenie sa na pracovisku. Systém pozostáva z 5 stupňového cyklu, ktorý zahŕňa sebahodnotenie, plánovanie, akcie, dokumentácie a hodnotenie. Zahŕňa postupy, ktoré si vyžadujú uvažovať nad svojimi individuálnymi skúsenosťami, aby sa určilo, ako by mohli farmaceuti zlepšiť svoje vedomosti, zručnosti, správanie sa alebo postoje (kompetencie). Absolvované vzdelávanie majú farmaceuti povinnosť zaznamenávať do tzv. portfólia, ktoré sa špeciálne navrhlo pre potreby lekárníkov. Ide o online nástroj, ktorý umožňuje plánovať, zaznamenávať a reflektovať všetky aspekty sústavného vzdelávania. Každoročne sa približne 20 % registrovaných farmaceutov vyzve, aby predložilo svoje portfólio. Štandardy sa stanovujú ročne a vyžaduje sa 6 cyklov.

Malta

Systém sústavného vzdelávania je na dobrovoľnej báze. Z tohto dôvodu nie je stanovený kreditový systém. Maltská lekárnícka komora však aktívne pracuje na projekte akreditácie sústavného vzdelávania, ktorý by mal byť podobný, ako je na Slovensku. Tiež sa v budúcnosti plánujú vytvoriť inovatívne metódy sústavného vzdelávania.

Portugalsko

Lekárnici v Portugalsku potrebujú získať 15 kreditov za 5 ročný cyklus. Maximálne 10 kreditov sa udeľuje za výkon povolania (až do 2 kreditov za rok). Zvyšných 5 kreditov je potrebné získať prostredníctvom vzdelávacích aktivít, ktoré akreditovala Portugalská farmaceutická spoločnosť. Kredity je možné získať účasťou na vzdelávacích podujatiach alebo potvrdením individuálnych aktivít (napríklad vedenie študentov na praxi, členstvo v komisii pri obhajobe dizertačnej práce, výkon auditu, publikovanie vedeckého článku a pod.). Za získanie titulu „PhD.“ alebo „docent“ je možné získať 15 kreditov. Za špecializáciu alebo magisterský titul 10 kreditov. V závislosti od konkrétneho typu aktivity (vzdelávanie s hodnotením / bez hodnotenia, kongres, prednáška) sa získavajú kredity v rozmedzí od 0,08 – 0,15 za 1 hodinu. Každý farmaceut si môže preniesť 2 kredity do ďalšieho obdobia. Nie je však možné získať kredity za samoštúdium.

Dánsko

V Dánsku nie je zavedené sústavné vzdelávanie farmaceutov.

Česká republika

Sústavné vzdelávanie farmaceutov v Českej republike je rozdelené na trojročné vzdelávacie cykly. Za jednotlivé cykly je potrebné získať 90 bodov (30 bodov za jeden rok). Počet bodov závisí od dĺžky odborného programu a predstavuje max. 2 body za 45 minút. Odborný program posudzuje a výsledný počet bodov každej vzdelávacej akcii stanovuje pracovná skupina pre celoživotné vzdelávanie. Bodová hodnota sa môže pri akciách vyžadujúcich prípravu a aktívnu účasť všetkých účastníkov navýšiť až o 100 %.

V rámci sústavného vzdelávania existujú akcie, ktoré organizuje Česká lekárnícka komora:

- ♦ Garantované kurzy ČLnK – dvojdnové intenzívne kurzy s prezenčnou formou (spravidla 35 – 40 bodov).
- ♦ Seminára ČLnK – prezenčná forma vzdelávania v rozmedzí 3 – 6 hodín podľa tém.

- ❖ Interaktívne dispenzačné semináre – prezenčná forma v rozmedzí cca 4 hodiny (spravidla 12 bodov).
- ❖ Webináre ČLnK – online forma vzdelávania, zahŕňa edukačné video a vyplnenie kontrolného testu (2 body).
- ❖ E-learning – spravidla 2 – 3 body, ale aj viac, podľa náročnosti testu.
- ❖ Konferencia mladých lekárníkov – počet bodov podľa programu.

Akcie externých usporiadateľov:

- ❖ Konferencie, kongresy, prednášky (počet bodov podľa rozsahu akcie).
- ❖ Online forma pre samoštúdium (cca 2 body).

Individuálne aktivity členov:

- ❖ Publikačná činnosť (článok v časopise, monografii, recenzia).
- ❖ Pedagogická činnosť (prednáška, poster, výučba, obhájenie rigorózneho alebo dizertačnej práce).
- ❖ Odborná stáž v odbore (max. 40 bodov za rok).

Do ďalšieho vzdelávacieho cyklu nie je možné preniesť žiadny počet kreditov.

Taliansko

Národný výbor pre sústavné vzdelávanie v Taliansku určuje pre každý cyklus sústavného vzdelávania minimálny počet kreditov, ktoré musí získať každý zdravotnícky pracovník. Cel-

kový počet trojročného cyklu je 150 kreditov pre všetky zdravotnícke profesie bez rozdielov. Nie je stanovený minimálny počet kreditov, ktoré je možné získať za rok, čo znamená, že celkový počet kreditov je možné získať aj v jednom roku, avšak každý kurz v rámci sústavného vzdelávania umožňuje získať maximálne 50 kreditov.

Kredity je možné získať prostredníctvom akreditovaných kurzov, individuálnych kreditov a vzdelávacích aktivít:

- ❖ Ktoré organizujú oficiálni organizátori s minimálnym počtom 40 % kreditov za trojročný cyklus.
- ❖ Individuálne kredity získané za vedeckú činnosť, výchovu študentov na praxi, vzdelávacie aktivity v zahraničí, samoštúdium (max. 20 %).
- ❖ Vzdelávacích aktivít prostredníctvom kreditov udelených za aktívnu účasť podľa osobitných predpisov.

Do ďalšieho vzdelávacieho cyklu je možné si preniesť kredity len na základe individuálnej žiadosti.

Kredity za samoštúdium nesmú prekročiť 20%. Samoštúdium pozostáva z:

- ❖ Štúdiá materiálov poskytnutých od akreditovaných organizátorov vzdelávania.
- ❖ Čítaním vedeckých časopisov, publikácií.
- ❖ Ďalšie možnosti definované v právnych predpisoch.

Mgr. Peter Krajčovič, PhD.

TRADIČNÝ VÝROBCA NÁBYTKOVÉHO VYBAVENIA PRE LEKÁRNE

NOVÁ 10 ROČNÁ ZÁRUKA NA ZÁSUVKOVÝ SYSTÉM !!!

055/799 44 70, 055/633 49 25
e-mail: obchod@medipharmke.sk
www.medipharm-sluzby.sk

**Podnikateľská 5
040 17 Košice**

OBJEDNAJTE PRÍSTROJOVÉ VYBAVENIE A DOPLNKOVÝ SORTIMENT PRE VAŠU LEKÁREŇ

